

Dijkversterking Tiel-Waardenburg en rivierverruiming Varik-Heesselt

Nieuwsbrief 5, juli 2018

De stuurgroep (regionale overheden) heeft op 15 juni 2018 een definitieve keuze gemaakt voor het voorkeursalternatief ‘dijkversterking met natuur- en watercompensatie in de uiterwaarden’. Dit alternatief betekent dus: geen binnendijkse hoogwatergeul. Dit advies is uitgebracht aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat. Zij heeft op 21 juni een voorkeursbesluit genomen. Ze neemt het advies van de stuurgroep over.

Nu dit besluit is genomen betekent dit dat Waterschap Rivierenland met zijn projectteam doorgaat met alleen dijkversterking. Het projectteam van provincie Gelderland, dat werkte aan de rivierverruiming, wordt opgeheven. Dit is dan ook de laatste gezamenlijke nieuwsbrief. De klankbordgroep van Varik-Heesselt wordt eveneens opgeheven. De stuurgroep gaat verder als Bestuurlijke Begeleidingsgroep.

Reacties meegenomen bij definitieve keuze

Op het voorlopige ‘voorkeursalternatief’ en het ‘eindconcept Verkenningenrapport’ zijn 88 reacties binnengekomen. Ongeveer 75 procent van deze reacties steunt de keuze van de stuurgroep.

Minister Van Nieuwenhuizen bezoekt Varik voor gesprek met bewoners en bestuurders op 12 februari 2018.

Veel reacties zijn gelijkloidend en gaan over de volgende onderwerpen:

- Veiligheid bij de aanleg van een hoogwatergeul: zorgt de aanleg van een nieuwe dijkkring voor voldoende veiligheid bij hoogwater?
- Toename van kwel bij de aanleg van de hoogwatergeul
- Waterstandsdeling: kan er voldoende waterstandsdeling in de uiterwaarden worden behaald?
- Herinrichting Uiterwaarden Wamel, Dreumel en Heerwaarden: waarom doet dat project niet aan waterstandsdeling?
- Behoud van agrarisch gebied: blijdschap dat met het voorlopige voorkeursalternatief de fruitteelt en de landbouw in het gebied kunnen blijven, waardoor het karakter van het gebied behouden blijft.
- Gebiedsontwikkeling: willen gemeente en provincie hierin investeren?
- Lange Termijn Ambitie Rivieren: ongewenst dat de discussie over aanleg van een hoogwatergeul terugkeert bij het opstellen van de Lange Termijn Ambitie Rivieren.
- Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening: deze ruimtelijke reservering zet een rem op de verbetering van het gebied en investeringen door bedrijven.

Ook zijn er reacties binnengekomen van betrokkenen die het niet eens zijn met de keuze van de stuurgroep. Zoals zeven gemeenten langs de Waal, die vinden dat er alleen lokaal een afweging is gemaakt en niet voor het hele gebied langs de Waal. Ook vinden ze dat de voorlopige keuze berust op een korte termijn visie. Er blijft een ruimtelijke reservering bestaan die op lange termijn een hoogwatergeul mogelijk maakt.

Enkele bewoners uit Tiel geven aan dat zij niet betrokken zijn geweest bij de keuze van het

voorkeursalternatief. Het mogelijke effect gaat verder dan het dijktraject Tiel-Waardenburg. Enkele natuurorganisaties vragen, samen met een aantal bewoners van Varik en Heesselt, om heroverweging van de keuze voor geen hoogwatergeul (rivierverruiming) bij Varik-Heesselt. Zij vinden dat niet alle aspecten zijn meegenomen bij de keuze. Bij rivierverruiming kan naast de waterstandsdoelstelling ook de kwaliteit van de leefomgeving meegenomen worden. De natuurorganisaties en bewoners vragen de maatregel niet op de lange termijn te schuiven.

De stuurgroep heeft de reacties meegewogen bij haar definitieve keuze voor het voorkeursalternatief.

Wat is er intussen gebeurd voor de dijkversterking?

Waterschap Rivierenland is, volgend op de voorlopige keuze van de stuurgroep in februari 2018, doorgeshaan met het uitwerken van varianten voor de dijkversterking. Hierover leest u meer op pagina 3. Met het kijken naar de kosten en het onderzoek naar de effecten op onder andere natuur, rivier en woningen hebben we in mei 2018 de concept-voorkeursvariant opgesteld. We hebben vervolgens aangegeven op welke plekken een binnenwaartse versterking of een buitenwaartse versterking gewenst is. En waar ruimtebesparende maatregelen in grond en constructies (zoals damwanden) wenselijk zijn. Deze voorzieningen zorgen ervoor dat voor de dijk minder ruimte nodig is. Hierdoor kunnen woningen blijven staan of blijft natuur behouden. Maar deze constructies zijn kostbaar en worden om die reden niet zondermeer overal toegepast.

De varianten en het advies voor de voorkeursvariant zijn beschreven in negen deeltrajecten (zie kaartje).

De plannen voor de dijkversterking stap voor stap

Hoe komen we nu tot de voorkeursvariant voor de dijkversterking tussen Tiel en Waardenburg? Hoe houden we rekening met ingebrachte belangen? Hoe maken we afwegingen? We doen dat in een aantal stappen.

Illustratie: Auke Herrema

Stap 1. Uitersten bekijken

We beginnen met het onderzoeken van twee min of meer 'extreme' varianten voor de dijkversterking. Het gaat om een buitenwaartse variant en een binnenwaartse variant. Hierbij passen we over de gehele lengte van de dijk zoveel mogelijk buitenwaartse dijkoplossingen dan wel binnenwaartse oplossingen toe. In een aantal gevallen wijken we van deze lijn af, zoals bij monumentale woningen. Deze worden in beide varianten gespaard.

Om de twee varianten goed te onderzoeken maken we gebruik van een 'basisprofiel' voor het hele dijktraject. Het 'basisprofiel' van de nieuwe dijk betekent dat de dijk gemiddeld een halve meter hoger wordt dan de huidige dijk. De dijk heeft een buitenberm van 15 meter en een binnenberm van 25 meter. De dijk wordt minder steil. Het gaat hier om voorlopig berekende afmetingen. Deze

kunnen dus nog veranderen in de verdere uitwerking van de plannen. Verder is er aan de binnenkant en aan de buitenkant van de dijk een strook van vier meter nodig voor het beheer. Op enkele delen van de dijk geeft dit basisprofiel knelpunten en daar is het voorstel om voor een ruimtebesparende oplossing te kiezen. Met een constructie, zoals een damwand of met innovatie maatregelen.

Bij deze extreme dijkversterkingsvarianten zijn onder andere de effecten van natuur, rivierkundige effecten, archeologie, rijks- en gemeentelijke monumenten en woningen onderzocht. Ook zijn de kosten van de twee extreme varianten in kaart gebracht.

Stap 2. Omgeving betrekken

We hebben de bewoners en eigenaren aan de dijk betrokken bij de dijkversterking. Dit hebben we gedaan met 18 bewonersbijeenkomsten. Bewoners

konden aangeven waar hun voorkeuren lagen met betrekking tot de dikaanpassingen. Voor bedrijven die veel grond in de uiterwaarden bezitten hebben we aparte gesprekken gevoerd. Met de gemeenten Neerijnen en Tiel zijn aparte ontwerpessies gehouden om invulling te geven aan het concept 'Gastvrije Waaldijk'. En al vanaf 2015 hebben we allerlei wensen opgehaald en zijn er gesprekken gevoerd. Dit heeft geleid tot diverse kansen die we hebben beoordeeld op de technische, maatschappelijk, juridische en financiële haalbaarheid. De haalbare 'meekoppelkansen' zijn in het ontwerp meegenomen.

Stap 3. Besluitvorming

Op basis van de stappen 1 en 2 en binnen de kaders van het beleid is een concept-voorkeursvariant opgesteld. Deze is in mei en juni van dit jaar intern met bestuurders en andere overheden en leden van de klankbordgroep besproken. Daarna bespreken we deze concept-voorkeursvariant tijdens een drietal bewonersbijeenkomsten in juli met bewoners en eigenaren aan de dijk en in de aangrenzende dorpen. Zij krijgen een persoonlijke uitnodiging. Alle opmerkingen verwerken we vervolgens in de definitieve voorkeursvariant. Het bestuur van het waterschap stelt de definitieve voorkeursvariant naar verwachting vast in oktober 2018.

Stap 4. Uitwerken van de details

Als in oktober 2018 de definitieve voorkeursvariant is vastgesteld is er een belangrijke mijlpaal bereikt. Maar er moet dan nog veel meer gebeuren. De definitieve voorkeursvariant is in veel gevallen onvoldoende gedetailleerd om vergunningen te kunnen aanvragen.

We verwachten tot het najaar van najaar 2019 nodig te hebben voor de uitwerking waarna we het vergunningentraject met bijbehorende procedures kunnen opstarten.

Wanneer kunt u uw mening geven?

Er zijn drie momenten waarop we u als bewoners nader informeren en u uw reactie kenbaar kunt maken.

In juli 2018 presenteren we de concept-voorkeursvariant op de informatiebijeenkomsten. De reacties die we hier op krijgen worden verwerkt in de definitieve voorkeursvariant.

Nadat het bestuur in oktober 2018 een besluit heeft genomen kunt u uw mening geven over de definitieve voorkeursvariant. U opmerkingen nemen we vervolgens mee bij de uitwerking van de voorkeursvariant.

In het najaar van 2019 zal het uitgewerkte dijkontwerp de wettelijke procedures doorlopen. Hierbij kunt u formeel bezwaar maken.

Van gebiedsvisie naar ‘Gastvrije Waaldijk’

De provincie, gemeenten en het waterschap willen naast de dijkversterking ook werken aan een verbetering van de kwaliteiten van het gebied. De ideeën hiervoor zijn opgenomen in een gebiedsvisie. Nu de hoogwatergeul is afgevallen hebben de ideeën vooral betrekking op de dijk zelf en de directe omgeving van de dijk. De gebiedsvisie gaat nu verder in het project ‘Gastvrije Waaldijk’

De komende jaren wordt de noordelijke Waaldijk tussen Gorinchem en Nijmegen versterkt. Dit biedt kansen voor verkeer en recreatie. De gemeenten Lingewaal, Neerijnen, Tiel, Neder-Betuwe, Overbetuwe en Nijmegen, Waterschap Rivierenland, Provincie Gelderland en de ANWB hebben de visie ‘Gastvrije Waaldijk’ opgesteld. Belangrijke punten van deze visie zijn het uiterlijk van de weg op de dijk en het inrichten van recreatieve punten (bankjes, verkooppunten en horeca). Bij de inrichting van de dijk tussen Tiel en Waardenburg sluit het projectteam Tiel-Waardenburg aan bij de visie van de Gastvrije Waaldijk.

Heeft u vragen of opmerkingen?

Mailt u dan naar Tiel-Waardenburg@wsrl.nl.

U kunt ook bellen met een van onze omgevingsmanagers:

Pieter Bode: 06 10 71 89 18 of

Richard van Doorn: 06 18 30 03 45.

U kunt ons vinden op de projectwebsite van Waterschap Rivierenland:

www.wsrl.nl/TielWaardenburg) en op facebook en twitter. De website www.varikheesselt.nl is nog tot het einde van dit jaar online.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een gezamenlijke uitgave van provincie Gelderland en Waterschap Rivierenland en wordt verstuurd aan alle mensen die wonen langs het dijktraject Tiel-Waardenburg of in het gebied Varik-Heesselt.